

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för Bullerbyns förskola läsåret 2017/2018

Innehållsförteckning

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för Bullerbyns förskola läsåret 2017/2018.....	1
Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för förskolan Bullerbyn	2
Varför en plan för likabehandling och mot kränkande behandling?	2
Inledning.....	3
Vision	3
Syfte	3
De sju diskrimineringsgrunderna	3
Vad står begreppen för – förtydligande information.....	4
Vad säger lagen?	4
Mål och riktlinjer.....	5
Läroplan för förskolan – Lpfö 98 rev.2016.....	5
Förtydligande av förekommande begrepp:	6
Förtydligande av begreppen -diskrimineringsgrunder	7
Vision	8
Kartläggning och nulägesanalys.....	8
Planerade åtgärder	9
Uppföljning och utvärdering	9
Rutiner vid akuta åtgärder:	10

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för förskolan Bullerbyn

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Respekten för alla människors lika värde är ett fundament i de mänskliga rättigheterna och ska främjas i förskolan och skolan.

Likabehandlingsplan

Som stöd för arbetet med likabehandling, och mot diskriminering och kränkningar, ska verksamheten utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling, likabehandlingsplan, eller vad man väljer att kalla den. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och är det systematiska kvalitetsarbetet inom området.

Årlig plan i varje verksamhet

Planen ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan. Det betyder att separata enheter inom förskolan eller fritidsverksamheten i skolan ska ha egna planer som bygger på de kartläggningar som gäller inom den verksamheten.

Planens innehåll

I planen ska det finnas mål för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på analys av kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn och elever medverkar i det främjande och förebyggande arbetet. Planen ska vara känd hos alla i verksamheten och hos barns och elevers vårdnadshavare.

Stöd i arbetet med planen

Tänk på att planen inte är något som kan göras av en enskild person eller separerat från arbetet i verksamheten. Planen är en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet som genomförs i förskolan eller skolan. Ta hjälp av Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Om det passar er att göra en plan på nätet så pröva Diskrimineringsombudsmannens webbverktyg Plan för skolan.

Varför en plan för likabehandling och mot kränkande behandling?

Syftet med planen är att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Likabehandlingsarbetet handlar om att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Arbetet regleras av

- Diskrimineringslagen
- 6 kap i Skollagen

I förskolans Läroplan – Lpfö 98 rev 2010 tas även dessa frågor upp under rubriken Förskolans värdegrund och uppdrag.

”Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig, eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling.”

Förskollärare ska ansvara för:

- att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.
- att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar
- att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen

Arbetslaget ska:

- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor.
- göra barnen uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras synpunkter och handlande.
- samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och med föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i förskolan

Inledning

Denna likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling gäller för verksamhet vid Bullerbyns förskola.

Vision

På vår förskola ska inga barn eller vuxna bli diskriminerade, trakasserade eller utsatta för kränkande behandling. Vi vill skapa en förskola där alla barn och vuxna har en god arbetsmiljö. Alla ska känna sig trygga och må bra, vilket är en förutsättning för lärande och utveckling.

Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns och elevers rättigheter, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

De sju diskrimineringsgrunderna

De sju diskrimineringsgrunderna är:

1. Ålder (ny diskrimineringsgrund från januari 2009)
2. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
3. Funktionshinder – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Etnisk tillhörighet – att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg
6. Könsoverskridande identitet eller uttryck (ny diskriminerings grund från januari 2009)
7. Kön

Vad står begreppen för – förtydligande information

Kränkning:

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkning är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfälle eller vara systematisk och återkommande.

Mobbning:

När en eller flera personer upprepar gånger under en längre tid utsätter en eller flera individer för medvetna, aktiva destruktiva handlingar och/eller uteslutning. Enstaka händelser är inte mobbning.

Diskriminering:

Ett övergripande begrepp för negativ kränkande behandling av individer tillhörande olika grupper såsom kön, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Rasism:

Kommissionen mot rasism och främlingsfientlighet definierar rasism som ”en föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet och en uppfattning om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupperna som gör det motiverat att dela in dessa i mer eller mindre värda”. Vidare innebär det att den folkgrupp som betraktar sig som en mer värdig ras anser sig ha rätt att förtrycka, utnyttja eller kontrollera de andra eller tvinga dem att leva åtskilda från andra folkgrupper (Myndigheten för skolutveckling)

Sexuella trakasserier:

Kränkningar som anspelar på kön och sexualitet, vilket kan innebära allt ifrån tafsningar och blottning till glåpord och ryktesspridning.

Främlingsfientlighet:

Känslor som i varierande styrka innebär ovilja, rädsla inför eller hat gentemot andra etniska grupper.

Homofobi:

Kränkningar som anknyter till en persons homo- bi eller transsexuella läggning och speglar stark motvilja eller förakt för homosexualitet eller homosexuella. Homofobi kan uttryckas både fysiskt och verbalt, till exempel i nedsättande kommentarer, hot eller våld.

Vad säger lagen?

FN:s barnkonvention:

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i första rummet.

Salamancadeklarationen:

Handlingsram för undervisning för elever med behov av särskilt stöd.

Skollagen:

Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan främja jämställdhet mellan könen, aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteende. 1 kap § 2 (1999:886)
Åtgärder mot kränkande behandling 14a kap (1985:1 100)

Socialtjänstlagen:

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. § 2 i socialtjänstlagen. Det innebär att all personal är skyldig att genast göra anmälan om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten måste ingripa till ett barns skydd. Skyldigheten är ovillkorlig och får inte övervägas av den anmälningsskyldige.

Diskrimineringslagen:

Diskrimineringslagen motverkar diskriminering och på andra sätt främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Arbetsmiljölagen:

AFS:1993:17 Kränkande särbehandling i arbetslivet

Kränkande särbehandling kan inte accepteras i vår verksamhet.

Brottsbalken:

Strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan. I brottsbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling som särskilda begrepp, men där finns till exempel:
Misshandel Förstal Trakasserier, Olaga hot och tvång, Sexuellt ofredande, Ofredande Hets mot folkgrupp

Mål och riktlinjer

Målen anger inriktningen på förskolans arbete och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan.

Riktlinjer för personalen i förskolan anger dels förskollärares ansvar för att arbetet sker i enlighet med målen i läroplanen, dels det ansvar som vilar på var och en i arbetslaget i förskolan. Alla som arbetar i förskolan ska följa de normer och värden som anges i förskolans läroplan och bidra till att förskolans uppdrag genomförs.

Läroplan för förskolan – Lpfö 98 rev.2016

Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller, annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar:

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Förskollärare ska ansvara för:

- att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.
- att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar, och
- att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen.

Arbetslaget ska:

- visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där
samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet,
- stimulera barnen samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och
respektera varandra,
- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor,
- göra barnen uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras
synpunkter och handlande, och
- samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i
förskolan

Förtydligande av förekommande begrepp:

Diskriminering:

Övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering:

Innebär att ett barn missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering:

Innebär att ett barn missgynnas genom tillämpning av bestämmelser, kriterier eller handlingssätt som framstår som neutrala men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn enligt de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier:

Uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling:

Förskolan skall förebygga och förhindra det som i lagen benämns som kränkande behandling (6 kap i skollagen)

Kränkande behandling är att uppträdande som kränker ett barns värdighet, men saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan vara mobbing men också enstaka händelser. Utfrysning, knuffar eller rycka i håret räknas också som kränkande behandling.

Förtydligande av begreppen -diskrimineringsgrunder

Kön:

Här kan avses trakasserier som har samband med kön, könsdiskriminering men också sexuella trakasserier.

Etnisk tillhörighet:

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion och annan trosuppfattning:

Innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning.

Funktionshinder:

Är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Sexuell läggning:

Här menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck:

I diskrimineringslagen avses här de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter mot föreställningar om hur pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

Ålder:

Omfattar alla individer, unga som gamla och ingen får diskrimineras pga. av sin ålder.

Vision

På Förskolan Bullerbyn ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling

För att arbetet ska vara förenligt med att kunna uppnå visionen behöver vi arbeta både förebyggande och främjande i vardagsarbetet ständigt och jämt, samt åtgärdande arbete som att tidigt upptäcka, utreda och vidta åtgärder.

Därför arbetar vi kontinuerligt med:

- Att vi skapar goda möten vid inskolningarna.
- Att alla barn och föräldrar blir väl bemötta varje dag.
- Att vi använder rutiner som verktyg för barnens igenkännande och trygghet.
- Att vi är närvarande och lyhörda pedagoger.
- Att vi pedagoger är goda förebilder i bemötande och konflikter.
- Att vi tar vara på varje barns möjligheter och starka sidor.
- Att vi uppmuntrar alla barn att hjälpa varandra och vara goda kamrater.
- Att vi gör medvetna val av litteratur som främjar och förebygger inom ämnesområdet.
- Att vi tillsammans med barnen skapar gemensamma positiva trivselregler.
- Att vi främjar likheter genom att vi bemöter alla föräldrar lika ang. information om barnen och verksamheten, oavsett kön, ålder, sexuell läggning, funktionshinder och socialbakgrund och religion.
- Att de kontinuerliga utvecklingssamtalen innehåller värdegrundsfrågor och tydliggör hur förskolan arbetar med denna fråga.
- Att vi har återkommande diskussioner om främjande arbete för likabehandling och hur vi ska förebygga diskriminering och kränkande behandling vid våra arbetsplatsträffar.
- Att i barngruppen kontinuerligt diskutera hur man är mot varandra och gemensamt med barnen skapa kompisregler.

Kartläggning och nulägesanalys

Vår vision genomsyrar verksamheten under hela läsåret. Det mesta handlar om att vi är närvarande och lyhörda vuxna som har ett bra bemötande mot barn och föräldrar.

Vi arbetar ständigt utifrån kommunens verksamhetsmål, KENT. Vidare har vi en tydlig struktur med tillgängligt material.

Lilla avdelningen:

Vi är närvarande och delaktiga i barnens lek. Dessutom har vi bytt ut en del av vårt lekmaterial så att leken utvecklas. Mer material har tillförts för att väcka barnens nyfikenhet, det har gett ett positivt och lugnare klimat. Barnen har fått lättare att fokusera och stanna kvar längre i leken. Barnen har inte varit så delaktiga i att skapa kompisreglerna. Detta är något som vi vill bli bättre på.

Stora avdelningen:

Genom våra observationer, föräldrakontakt och barnintervjuer upplever vi att barnen vill komma hit och trivs här på förskolan. Gruppen känns trygg och empatisk. Vi har förändrat miljön så det har blivit tydligare för barnen att dela upp sig vid fler ”lekstationer”. Vi har få

men tydliga regler. Barnen vet då vad som gäller och de stör inte varandra i de andras lekar. Vi har haft mycket diskussioner om hur man ska vara mot varandra. Kompisreglerna som de själva har skapat har gett resultat.

Vi kan generellt utläsa att det inte är miljöerna utan vuxenstödet och vilka kamrater som finns i omgivningen som är den viktigaste faktorn för barns trygghet på förskolan.

Vi har idag rutiner på att genomföra observationer, intervjuer med barn och samtala med barn angående deras trygghet och trivsel. Vilket innebär att vi bättre kan sammanställa ett gemensamt resultat över barnens trygghet och trivsel på förskolan.

Resultaten visar på olikheter mellan avdelningarna vilket gör att respektive avdelning har ett stort ansvar att efter sin analys av resultat också ta ansvar för att deras nedtecknade åtgärder verkställs.

Vi fortsätter att arbeta aktivt med att stärka alla barns språk och förmåga att kommunicera då erfarenhet säger oss att brister i kommunikation och språkförståelse kan leda till konflikter.

Planerade åtgärder

- **Vi fortsätter att använda oss av observationer/intervjuer för att kartlägga och säkerställa förskolans miljöer ur trivsel och trygghetsperspektiv.**
Detta är något som vi arbetar utefter ständigt.
Det som har framkommit hittills innebär att varje avdelning tar ansvar för att vi ökar upp vuxennärvaron vid de utsatta miljöerna/situationerna.
Ansvar: respektive avdelning
- **Kompisreglerna – båda avdelningarna**
Stora avdelningen har tidigare jobbat med att barnen har gjort sina egna vänskapsregler. Detta ska vi arbeta med på båda avdelningarna. Barnen själva är med och skapar reglerna och blir på så vis mer delaktiga.
- **Förändra miljön** efter barnens behov samt ge dem nya erfarenheter och inspiration.

Uppföljning och utvärdering

Kontinuerlig uppföljning sker i arbetslagen vid planering
Utvärdering av planen sker vid förskolan under juni 2018.

Kommunikation

- Planen finns tillgänglig på förskolans webbsida.
- Vid nyanställning ingår implementering av planen i introduktionen – ansvar förskolechef.

Barns inflytande

Tillsammans med barnen skapar vi positiva trivselregler och i vardagssamtal med barnen pågår alltid värdegrundsarbete.

Föräldrars inflytande

Vi välkomnar synpunkter från föräldrar. Tillfällen för föräldrainflytande i frågan finns t.ex. vid inskolning, föräldramöte, utvecklingssamtal, månadsbrev och daglig kontakt där vi ber om synpunkter från våra föräldrar.

Rutiner vid akuta åtgärder:

Akut hantering av diskriminering och annan kränkande behandling

- Den som upptäcker att ett barn är mobbad eller utsatt för annan kränkande behandling, kontaktar den mobbades avdelningspersonal eller någon annan vuxen på förskolan, som i sin tur kontaktar barnets avdelningspersonal. Upptäckare kan vara både barn och vuxna i förskolan, men även föräldrar.
- Förskolechef ska omgående informeras och därefter skyndsamt utreda och vidta åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.
- Personalen utreder hur barnet har kränkts
- Personalen pratar med berörda barn.
- Personalen informerar föräldrarna.
- Personalen har samtal med berörd barngrupp.
- Personalen dokumenterar händelserna och vad man har gjort.
- Förskolechef är delaktig samt hålls informerad under hela processen.
- Vid behov tas omgående kontakt med förskolans likabehandlingsteam*
- Återkoppling till berörda föräldrar.
- Förskolechef återkopplar till huvudmannen.
-

***Likabehandlingsteam**

Förskolechef sammankallar berörd personal. Åtgärder beslutas av likabehandlingsteamet i samverkan med föräldrar. Åtgärder skall ske om så behövs utifrån individ-, grupp- och organisationsnivå.

Förskolechef ansvarar för att uppföljning och utvärdering sker av de beslutade åtgärderna.

Hantering då vuxna diskriminerar eller kränker barn

- Om ett barn blir kränkt av vuxen kan barnet ta kontakt med annan personal som anmäler ärendet till förskolechef.
- Om personal ser att ett barn blir kränkt av en annan vuxen ska detta anmälas till förskolechef som därefter skyndsamt ska utreda och vidta åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden
- Förskolechef har samtal med barnet och därefter den vuxne för att ta reda på fakta om situationen.
- Förskolechef tar kontakt med barnets vårdnadshavare och informerar om den uppkomna situationen.
- Förskolechef har samtal med den vuxne som kränkt barnet och informerar om det oacceptabla beteendet. Förskolechef dokumenterar händelsen och återkopplar till huvudmannen.